

EUROPEAN MEDICINES AGENCY
SCIENCE MEDICINES HEALTH

16 grudnia 2016 r.
EMA/824717/2016

Leki przeciwwirusowe działające bezpośrednio stosowane w leczeniu wirusowego zapalenia wątroby typu C: EMA potwierdza zalecenia przeprowadzania testów wykrywających wirusowe zapalenie wątroby typu B

Niezbędne są kolejne badania w celu oceny ryzyka wystąpienia nowotworu wątroby związanego z tymi lekami

Europejska Agencja Leków (EMA) potwierdziła swoje zalecenia dotyczące prowadzenia u wszystkich pacjentów badań przesiewowych w celu wykrycia wirusowego zapalenia wątroby typu B przed rozpoczęciem leczenia z wykorzystaniem działających bezpośrednio leków przeciwwirusowych stosowanych przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu C. U pacjentów, u których występuje zarówno zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B, jak i C, konieczna jest obserwacja i leczenie zgodne z obecnymi wytycznymi klinicznymi. Te środki mają na celu zminimalizowanie ryzyka reaktywacji wirusowego zapalenia wątroby typu B po podaniu leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim.

Leki przeciwwirusowe o działaniu bezpośrednim (sprzedawane w UE pod nazwami: Daklinza, Exviera, Harvoni, Olysio, Sovaldi i Viekirax)¹ to ważne leki stosowane w leczeniu przewlekłego (długotrwałego) wirusowego zapalenia wątroby typu C, które jest chorobą wątroby wywołaną przez wirusa zapalenia wątroby typu C.

Przegląd leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim przeprowadził Komitet Oceny Ryzyka w ramach Nadzoru nad Bezpieczeństwem Farmakoterapii (PRAC) działający w ramach Agencji EMA. Przeanalizował on przypadki² nawrotu objawów przedmiotowych i podmiotowych nieaktywnego już zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B (reaktywacja) po podaniu pacjentom leków przeciwwirusowych działających bezpośrednio przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu C.

Uważa się, że reaktywacja zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B jest wynikiem nagłego, spowodowanego leczeniem, ograniczenia liczebności wirusa zapalenia wątroby typu C (ponieważ wiadomo, że zakażenia współtowarzyszące osłabiają aktywność wirusa zapalenia wątroby typu B) i brakiem aktywności leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu B.

¹ Od czasu rozpoczęcia niniejszego przeglądu w UE zatwierdzono dwa kolejne leki przeciwwirusowe o bezpośrednim działaniu: Eplusa (sofosbuwir/welpataswir) i Zepatier (elbaswir/grazoprewir).

² Dotychczas na wiele tysięcy leczonych pacjentów zgłoszono 30 przypadków reaktywacji wirusowego zapalenia wątroby typu B.

Zalecenie komitetu PRAC dotyczące umieszczenia ostrzeżenia o reaktywacji wirusowego zapalenia wątroby typu B i sposobie jej minimalizacji w charakterystyce produktu leczniczego poparł Komitet ds. Produktów Leczniczych Stosowanych u Ludzi (CHMP) działający w ramach Agencji EMA.

Oprócz analizy danych dotyczących reaktywacji wirusowego zapalenia wątroby typu B Agencja EMA przeprowadziła również przegląd danych z których wynika, że u pacjentów otrzymujących leki przeciwwirusowe o działaniu bezpośrednim, którzy byli wcześniej leczeni w związku z nowotworem wątroby, może występować ryzyko wcześniejszego nawrotu nowotworu.

Komitet CHMP potwierdził, że firmy powinny przeprowadzić badanie mające na celu ocenę ryzyka nawrotu nowotworu wątroby po podaniu leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim. W tym kontekście niezbędne są również dalsze badania dotyczące ryzyka występowania nowotworów wątroby u pacjentów z przewlekłym wirusowym zapaleniem wątroby typu C i marskością wątroby (bliznowacenie wątroby), otrzymujących leki przeciwwirusowe o bezpośrednim działaniu.

Opinia Komitetu CHMP zostanie teraz przekazana Komisji Europejskiej w celu wydania prawnie wiążącej decyzji obowiązującej na terenie całej UE.

Informacja dla pacjenta

- Leki przeciwwirusowe o działaniu bezpośrednim (w tym Daklinza, Exviera, Harvoni, Olysio, Sovaldi i Viekirax) stanowią skuteczne terapie przeciwko długotrwałemu wirusowemu zapaleniu wątroby typu C, które można stosować bez interferonów (leków, które mają potwierdzone uciążliwe działania niepożądane).
- Jeżeli u pacjenta występuje również wirusowe zapalenie wątroby typu B, leki przeciwwirusowe działające bezpośrednio stosowane przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu C mogą przywrócić aktywność zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B. Reaktywacja wirusowego zapalenia wątroby typu B może prowadzić do poważnych problemów z wątrobą.
- Przed rozpoczęciem leczenia z wykorzystaniem leków przeciwwirusowych o bezpośrednim działaniu zostanie u pacjenta przeprowadzone badanie w celu wykrycia wirusowego zapalenia wątroby typu B, aby sprawdzić, czy występuje ryzyko reaktywacji tej choroby.
- Jeżeli u pacjenta występuje zarówno wirusowe zapalenie wątroby typu B, jak i C, lekarz prowadzący będzie pacjenta starannie obserwował w trakcie i po zakończeniu leczenia z wykorzystaniem leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim. Pacjent może również otrzymać leczenie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.
- Jeżeli u pacjenta występuje lub kiedykolwiek występowało zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B, należy poinformować o tym swojego lekarza. W razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości związanych z leczeniem, należy skontaktować się z lekarzem prowadzącym.

Informacje dla pracowników opieki zdrowotnej

- U pacjentów z towarzyszącym wirusowym zapaleniem wątroby typu B i C otrzymujących leki przeciwwirusowe o działaniu bezpośrednim zgłaszano przypadki reaktywacji wirusowego zapalenia wątroby typu B (z ciężkimi następstwami). Częstość występowania takich reaktywacji wydaje się być mała.
- Uważa się, że reaktywacja zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B jest wynikiem nagłego, spowodowanego leczeniem, ograniczenia liczebności wirusa zapalenia wątroby typu C (ponieważ

wiadomo, że zakażenia współtowarzyszące osłabiają aktywność wirusa zapalenia wątroby typu B) i braku aktywności leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim stosowanych przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu B.

- U wszystkich pacjentów należy wykonać badania przesiewowe w kierunku wirusowego zapalenia wątroby typu B przed rozpoczęciem leczenia z wykorzystaniem leków przeciwwirusowych działających bezpośrednio stosowanych przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu C. Pacjentów, u których występuje zarówno zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B, jak i C, należy poddać obserwacji i leczeniu zgodnemu z obecnymi wytycznymi klinicznymi.
- Niezbędne są dalsze badania mające na celu ocenę ryzyka nawrotu lub wystąpienia raka wątrobowokomórkowego u pacjentów otrzymujących leki przeciwwirusowe o bezpośrednim działaniu. Firmy zajmujące się sprzedażą takich leków zostały poproszone o przeprowadzenie badania prospektywnego w celu oceny ryzyka nawrotu wcześniej leczonego raka wątrobowokomórkowego oraz kohortowego badania prospektywnego u pacjentów z marskością wątroby w celu oceny częstości występowania i rodzaju raka wątrobowokomórkowego *de novo*.
- W wytycznych klinicznych zaleca się, aby u pacjentów z zaawansowanym zwłóknieniem i marskością wątroby kontynuować obserwację w kierunku raka wątrobowokomórkowego nawet po uzyskaniu trwałej odpowiedzi wirusologicznej.

Więcej informacji o lekach

Przegląd dotyczył następujących leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim stosowanych w leczeniu przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C: Daklinza (daklataswir), Exviera (dazabuwir), Harvoni (sofosbuwir/ledipaswir), Olysio (symeprewir), Sovaldi (sofosbuwir) oraz Viekirax (ombitaswir/parytaprewir/rytonawir). Od czasu rozpoczęcia niniejszego przeglądu w UE zatwierdzono dwa kolejne leki przeciwwirusowe o działaniu bezpośrednim: Epclusa (sofosbuwir/welpataswir) i Zepatier (elbaswir/grazoprewir).

Leki przeciwwirusowe o działaniu bezpośrednim blokują aktywność białek odgrywających kluczową rolę w powstawaniu nowych wirusów zapalenia wątroby typu C.

Więcej informacji na temat tych leków można znaleźć na stronie internetowej Agencji EMA: [ema.europa.eu/Find medicine/Human medicines/European public assessment reports](http://ema.europa.eu/Find%20medicine/Human%20medicines/European%20public%20assessment%20reports).

Więcej informacji na temat procedury

Przegląd leków przeciwwirusowych o działaniu bezpośrednim stosowanych w leczeniu wirusowego zapalenia wątroby typu C rozpoczął się 17 marca 2016 r. na wniosek Komisji Europejskiej na mocy art. 20 rozporządzenia (WE) nr 726/2004. 14 kwietnia 2016 r. rozszerzono zakres tego przeglądu, uwzględniając ryzyko wystąpienia nowotworu wątroby oprócz potencjalnego ryzyka reaktywacji wirusowego zapalenia wątroby typu B.

Ocenę przeprowadził Komitet ds. Oceny Ryzyka w ramach Nadzoru nad Bezpieczeństwem Farmakoterapii (PRAC) odpowiedzialny za ocenę bezpieczeństwa leków stosowanych u ludzi, który wydał zestaw zaleceń.

Zalecenia PRAC przekazano Komitetowi ds. Produktów Leczniczych Stosowanych u Ludzi (CHMP) odpowiedzialnemu za kwestie związane z lekami stosowanymi u ludzi, który przyjął opinię Agencji. Opinia CHMP zostanie teraz przekazana Komisji Europejskiej, która wyda ostateczną, wiążącą prawnie decyzję obowiązującą we wszystkich państwach członkowskich UE.

Kontakt do naszego rzecznika prasowego

Monika Benstetter

Tel. +44 (0)20 3660 8427

Adres e-mail: press@ema.europa.eu